

ДИСПАНСЕРИЗАЦІЯ – ЗАПОРУКА ЗДОРОВОГО ПОГОЛІВ'Я

Ірина Ковальчук, к. вет. н.,
Олександр Смірнов, Олександр Сахнюк,
здобувачі освітнього ступеня бакалавр
Поліський національний університет, Житомир, Україна

Успішному розвитку промислового тваринництва (в тому числі скотарства) перешкоджають захворювання, які виникають внаслідок незадовільних умов утримання та годівлі тварин. Разом з тим, із впровадженням у скотарство промислової технології, яка передбачає утримання великої кількості тварин на певній території виникає необхідність організації систематичного контролю за станом здоров'я, відтворної функції, своєчасного проведення профілактичних і, у разі необхідності, лікувальних заходів (диспансеризації).

Диспансеризація – це система планових діагностичних, лікувальних і профілактичних заходів, які спрямовані на виявлення прихованих і клінічно виражених ознак хвороби. Вона ґрунтується на поглибленому обстеженні всього поголів'я з раннім застосуванням ізоляції, терапії, усуненням негативних чинників зовнішнього середовища, раціональній годівлі, утриманні, догляді та добробуті тварин.

Диспансеризації проходить у декілька етапів. Під час першого – спеціалісти здійснюють аналіз господарського використання тварин з урахуванням їх породи, віку, рівня продуктивності (кількість отелень на рік, маса телят при народженні, середньодобовий приріст на відгодівлі, збереженість телят); стану годівлі (якість і поживність кормів, тип і кратність годівлі); умов утримання (температура, вологість, загазованість, освітлення, якість питної води, наявність/відсутність джерел травматизму, стресів тощо); вивчають епізоотичний стан господарства; визначають клінічний стан тварин (стан волосяного покриву, шкіри, видимих слизових оболонок, органів серцево-судинної системи, дихання, травлення, опорно-рухового апарату, сечостатевої системи, органів і т. д.); при виникненні підозри на певне захворювання проводять клінічні дослідження крові, сечі, молока. У відповідності до отриманих даних визначають кількість тварин з різним рівнем вгодованості, хворих на субклінічні форми маститу, бурситами, ураженнями копит, захворюваннями, які є наслідком порушення обмінних процесів в організмі тощо. За другого (лікувального) етапу проводять загальну або індивідуальну терапію; вносять корективи до раціонів з метою їх нормалізації, застосовують дієто-, вітамінотерапію. Профілактичний (заключний) етап диспансеризації базується на загальних і специфічних заходах профілактики. Загальні заходи включають організацію повноцінної годівлі та створення оптимальних умов утримання,

догляду, експлуатації тварин, які б відповідали рівню їх продуктивності та підвищували резистентність; проведення планової дератизації, дезінсекції, дезінфекції та регулярне очищення приміщень і підтримання їх у належному санітарному стані; знезараження гною та раціональне його використання як органічного добрива. До спеціальних належать щеплення у відповідності до «календаря щеплень», дегельмінтизація (планова та вимушена), обробка тварин від ектопаразитів тощо.

У господарствах промислового типу диспансеризацію проводять один раз у квартал, у решті господарств – двічі на рік. Крім того, практикується проведення проміжної диспансеризації, під час якої клінічному дослідженню підлягає не менше 10 % тварин стада.

Результати, отримані під час диспансерного обстеження вносять до індивідуальних карток тварин, а в цілому по господарству складають акт.

Отже, основним завданням диспансеризації є визначення клінічного статусу тварин, виявлення основних і супутніх захворювань в стаді, а також визначення максимально ефективних профілактичних заходів, які спрямовані на створення здорових, високо резистентних, продуктивних стад.